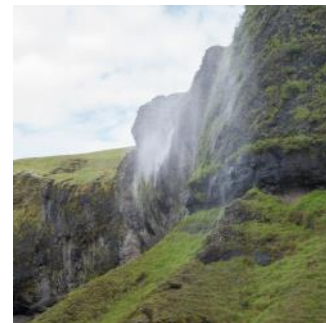
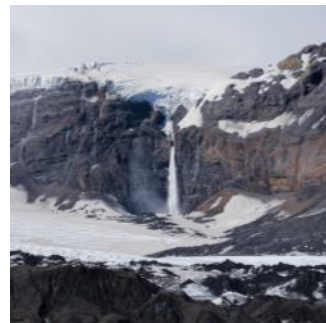

Mótun umhverfis- og auðlindastefnu fyrir Suðurland

Fyrsta skref: Greining helstu áhersluatriða
Samantekt frá samráðsfundum haustið 2018

SASS
SAMTÖK
SUNNLESKRA
SVEITARFÉLAGA

Forsagan - Áherslur sóknaráætlunar Suðurlands

- Aukin samvinna í sem flestum málefnum
- Skapa jákvæða ímynd – byggt á gæðum og hreinleika
- Aukin sjálfbær nýting á orku og auðlindum
- Auka fjölbreytni í atvinnulífi, mannlífi, menningu og menntun
- Svæðisskipulag stuðli að frekari samvinnu

Umhverfis- og auðlindastefna fyrsta skrefið

Samráðsfundir í ágúst - september

Uppleggið:

- Kynning á leiðum við stefnumótun og ábata
- Viðfangsefni samráðshluta

Hvaða vannýttu tækifæri og brýnustu úrlausnarefni tengjast auðlindum og umhverfismálum á Suðurlandi?

Stefnumótun í umhverfis- og auðlindamálum

Hvað er umhverfis- og auðlindastefna?

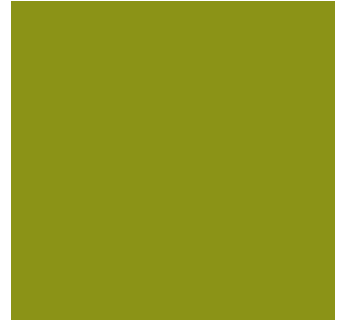
STJÓRNTÆKI - Um nýtingu og verndun og viðhald mikilvægra umhverfisþátta og auðlinda, t.d. m.t.t.

- umgengni,
- framkvæmda,
- málsmeðferðar,
- forgangsröðunar,
- fræðslu

Hvers vegna þarf umhverfis- og auðlindastefnu?

- Til eflingar Suðurlands sem heildar
- Á grunni efnahags, umhverfis og samfélags
 - Vandamál sem þarf að leysa?
 - Árangur sem er sóst eftir?
 - Hverju þarf að breyta?
 - Þarf að stilla saman strengi?

Umhverfispættir og auðlindir - Dæmi

- grunnvatn, ár, vötn, strandsjór, flóð
- jarðefni, jarðvegur,
- jarðminjar, jarðfræðileg fjölbreytni
- gróður, dýralíf, líffræðileg fjölbreytni
- nytjaland, landbúnaðarland, votlendi
- matvæli
- loftgæði
- hljóðvist; kyrrlát svæði, útivist, ferðamennska
- orkulindir; vindur, jarðhiti, sjávarföll, vatnsföll
- úrgangur
- náttúruvá
- landslag
- loftslagsmál - kolefnisjöfnun, kolefnisbinding

Ávinningur af umhverfis- og auðlindastefnu

- Samfélagslegur
 - Efling samkenndar og samstarfs
 - Stuðlað að gæðum og heilnæmu umhverfi
- Umhverfislegur
 - Fjallað um viðfangsefni óháð sveitarfélagamörkum
 - Komið í veg fyrir ofálag á svæði
- Efnahagslegur
 - Stuðlað að eflingu atvinnulífs með nýsköpun á grunni sjálfbærrar nýtingar auðlinda

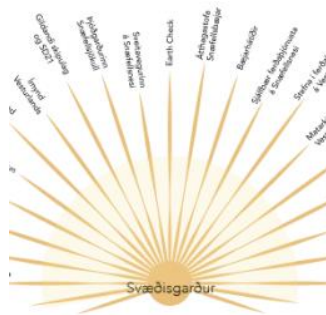

Hvernig má vinna umhverfis- og auðlindastefnu?

- Afmarka viðfangsefnin
- Greina og kortleggja helstu umhverfispætti og auðlindir
- Ákveða nákvæmni og framsetningu stefnunnar
- Ákveða samhengi við aðrar stefnur og áætlanir

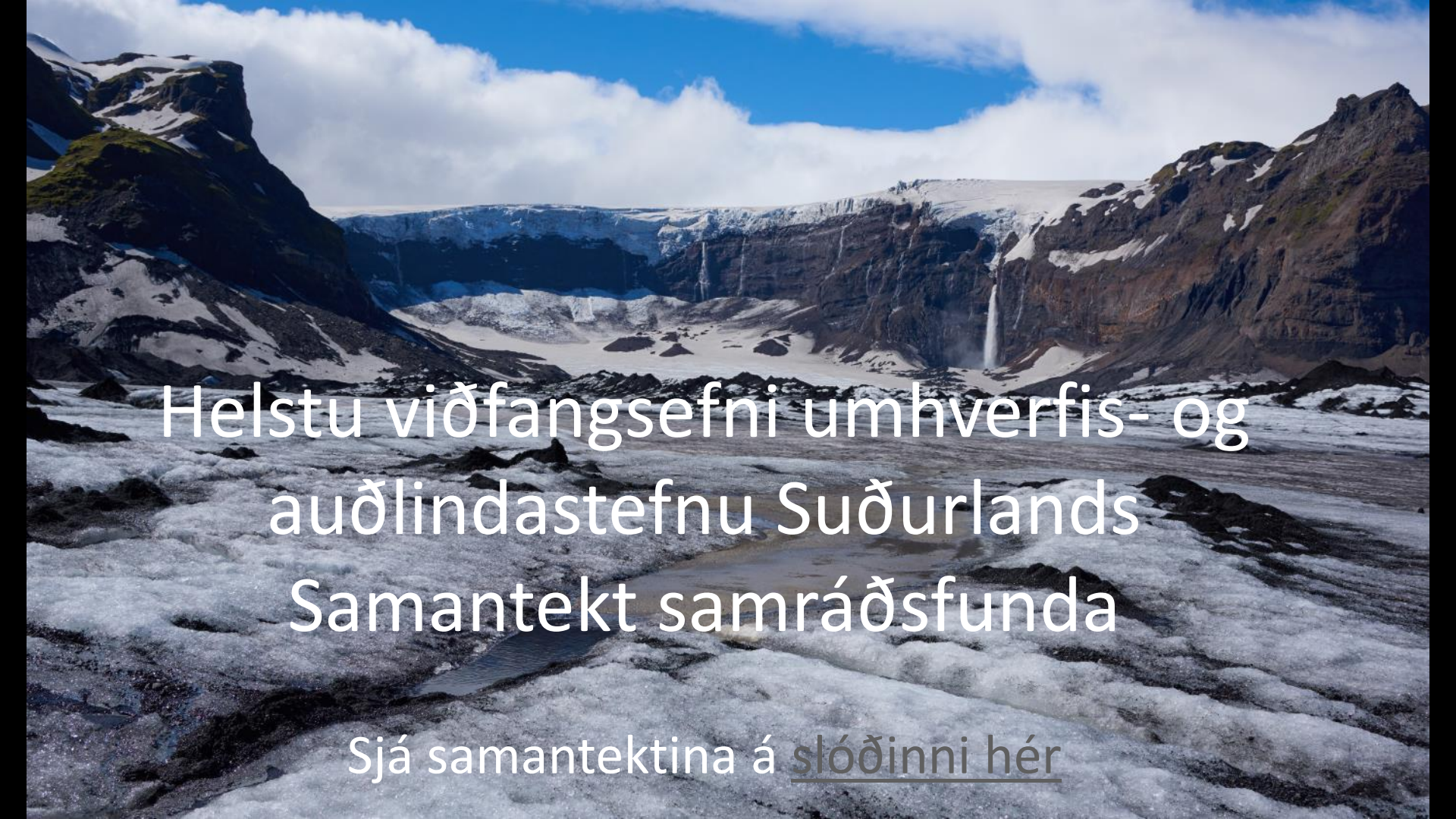
Stefnumótun er ferli og samráð er lykilatriði

Hvers þarf að gæta?

- Skýr stefna byggð á sérstöðu
- Stjórnþæki og umboð til að framfylgja séu fyrir hendi
 - Samhengi við aðra stefnumörkun skýrt
 - Skipulag, samstarfssamningar, rekstrarfélag
 - Árvekni og metnaður
- Eignarhald sé tryggt
- Ávinningur sé sýnilegur

Helstu viðfangsefni umhverfis- og auðlindastefnu Suðurlands Samantekt samráðsfunda

Sjá samantektina á [slóðinni hér](#)

Vannýtt tækifæri og brýn úrlausnarefni

- Ferðapjónustan - bætt skipulag og uppbygging innviða
- Úrgangsmál – Auðlind!
- Vatnsvernd og frárennslismál
- Matvælaframleiðsla
- Sjálfbærni og uppbygging ímyndar
- Meðferð lands – landbúnaður, skógrækt, uppgræðsla o.fl.
- Náttúruvá
- Nýting auðlinda – vindorka, jarðefni
- Skipulagsmál

Þörf að ...

- styðja við framtíðarsýn og styrkja ímynd
- byggja upp vörumerki
- auka samvinnu sveitarfélaga
- vernda og nýta auðlindir
- draga fram sérstöðu einstakra svæða m.t.t. náttúru, mannauðs og menningar
- dreifa ferðamönnum víðar og gæta að þolmörkum svæða
- samræma landnotkunarhagsmuni
- tryggja öryggi betur og samræma aðgerðir

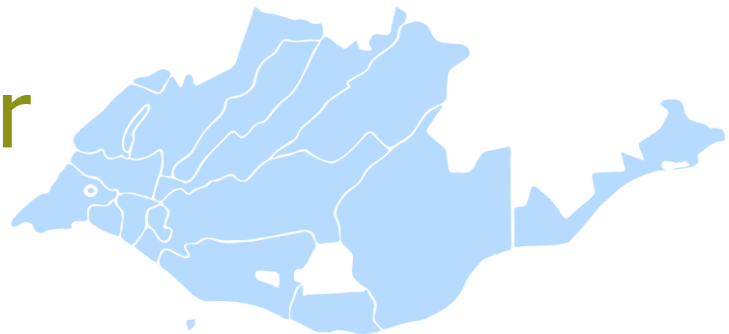

Næstu skref?

- Í hvaða farveg er einfaldast að setja þessi viðfangsefni?
- Markmiðið úr Sóknaráætlun Suðurlands:
 - Aukin samvinna í sem flestum málefnum
 - Skapa jákvæða ímynd – byggt á gæðum og hreinleika
 - Aukin sjálfbær nýting á orku og auðlindum
 - Auka fjölbreytni í atvinnulífi, mannlífi, menningu og menntun
 - Svæðisskipulag stuðli að frekari samvinnu

Viðfangsefnin og farvegur

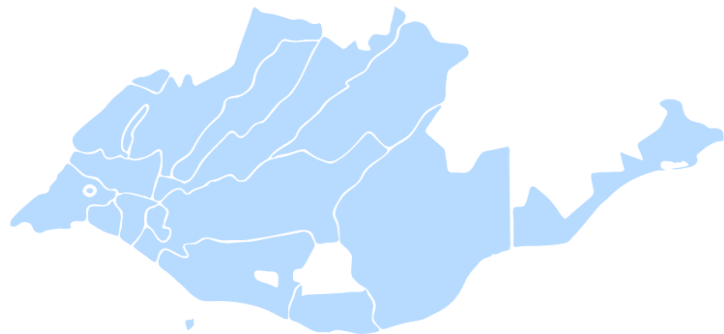

- Skipulagsmál
 - Sjálfbærni og uppbygging ímyndar
 - Ferðapjónustan - bætt skipulag og uppbygging innviða
 - Vatnsvernd og frárennslismál
 - Nýting auðlinda – vindorka, jarðefni
 - Meðferð lands – landbúnaður, skógrækt, uppgræðsla o.fl.
- Úrgangsmál – tengist líka skipulagsmálum
- Matvælaframleiðsla – tengist líka skipulagsmálum
- Náttúruvá – tengist líka skipulagsmálum

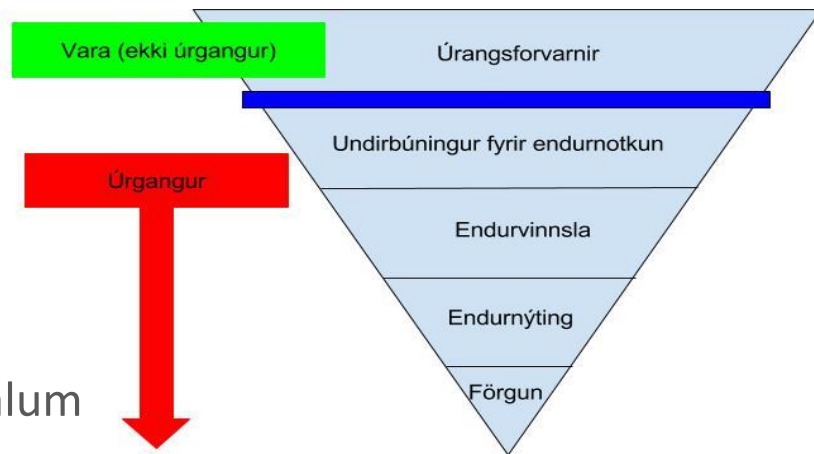
Skipulag sem tæki

- Í raun geta flest málefni sem nefnd hafa verið hér að ofan fallið þar undir skipulag
- Skipulag felur í sér aðferðafræði til að miðla málum á milli ólíkrar landnotkunar í samráði við hagsmunaaðila
- Skipulag snýst m.a. um samstillingu mismunandi landnotkunar og samstillingu nýtingar og verndar
- Skipulagsáætlanir geta því verið heppilegt verkfæri til að takast á við mörg þeirra viðfangsefna sem hér hafa verið nefnd

Úrgangsmálin

- Spurning um þörf og vilja sveitarfélaga og
- stefnu stjórnvalda í þessum málaflokki
- Verið að móta stefnu ráðherra í úrgangsmálum
 - Liggur fyrir vorið 2019
 - Stefnan mun taka mið af nýsamþykktum tilskipunum Evrópusambandsins um hringrásarhagkerfi
 - Gera má ráð fyrir að forsendur breytist í þessum málaflokki á næstu misserum á grundvelli þessa
- Samráð við sveitarfélögin lykill að farsælli stefnu

Ferli við áætlanagerð

Stjórnfyrirkomulag

Stöðugreining

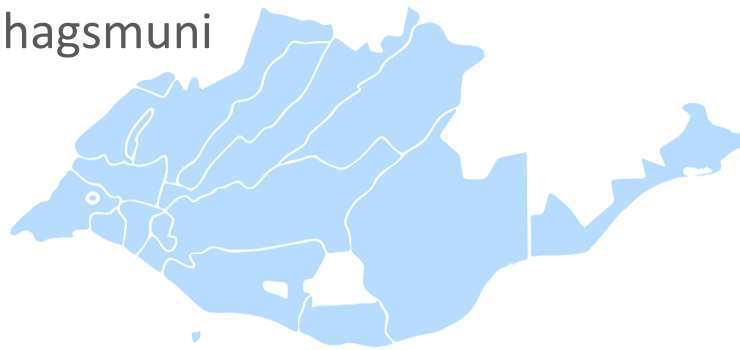
Framtíðarsýn og markmið

Aðgerðaáætlun

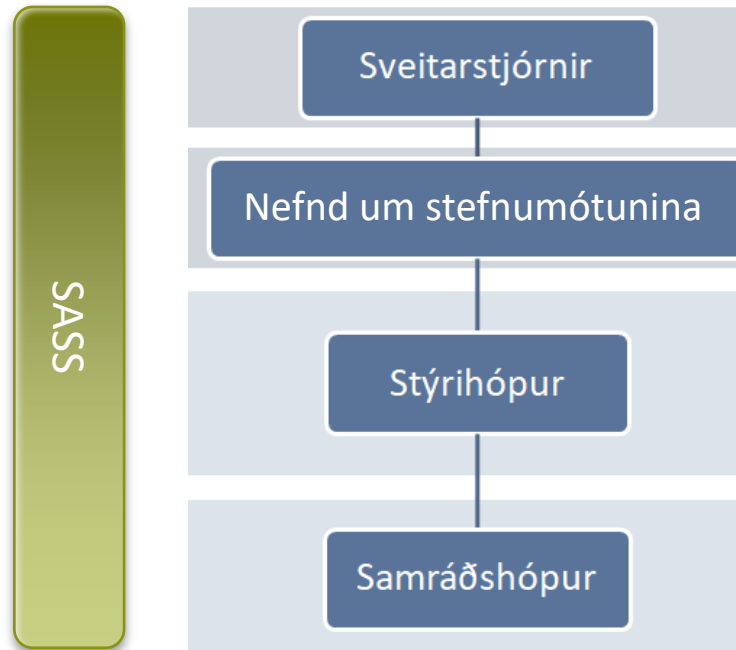
Árangursmat

Svæðisskipulög á Íslandi skv. lögum

- Eru þematengd
- Sameiginleg stefna um byggðapróun og þá þætti landnotkunar sem talin er þörf á að samræma vegna sameiginlegra hagsmuna hlutaðeigandi sveitarfélaga
- Staðbundnar ákvarðanir um landnotkun eingöngu að því marki sem nauðsyn þykir til að tryggja sameiginlega hagsmuni

Mögulegt stjórnfyrirkomulag stefnumótunar

Af hverju svæðisskipulag?

- Skýra hlutverk og marka sameiginlega stefnu
- Efla samtal og samvinnu sveitarfélaga við ferðapjónustuaðila
- Nýta tækifæri til eflingu byggðar
- Taka skipulagsmálin lengra en hægt er í áfangastaðaáætlun
- Marka stefnu um viðhald og þróun ferðaleiða og áfangastaða
- Minnka álag á sumum stöðum og laða ferðamenn að öðrum
- Stuðla að vandaðri mannvirkjagerð
- Leita leiða til að nýta sem best fjármagn og vinnu sveitarfélaganna
- Laða að og búa í haginn fyrir skynsamlegar fjárfestingar

Samspil DMP og svæðisskipulags

		ÁÆTLUN UM FERÐAMÁL		
		SVÆÐISSKIPULAG	ÁFANGASTAÐAÁÆTLUN	
MARKMÍÐ og AÐGERÐIR	málaflokkar → viðfangsefni ↓	UMHVERFIS- OG SKIPULAGSMÁL	ÞJÓNUSTU- OG GÆÐAMÁL	MARKAÐS- OG UPPLÝSINGAMÁL
	STARFSEMI	- Landnotkun; starfsemi, umfang, umgengni við náttúru, þölmörk, landslagsmótun, umhverfismat - Verkfærakista fyrir aðalskipulag, deiliskipulag, hönnun áfangastaða og skilti - Símenntun, þjálfun - Rannsóknir	- Gisting, veitingar, verslanir, salerni - Afþreying, viðburðir - Afkastageta, fjölbreytni - Vöruþróun, nýsköpun - Gæðastjórnun, Vakinn - Arðsemi - Verkfærakista - Símenntun, þjálfun - Rannsóknir	- Samkeppnisstaða - Upplýsingaveitur - Upplýsingamiðstöðvar og upplýsingagjöf - Kynningarefni - Markaðsstefna/markaðsáætlun - Verkfærakista - Símenntun, þjálfun - Rannsóknir
	INNVIÐIR, GRUNNGERÐ	Flugvællir, hafnir, samgöngumiðstöðvar, umhverfismat	Almenningssamgöngur; máti, tíðni, gæði	
		Vegir, leiðir, stígar, umhverfismat	Viðhald, mokstur	
		Byggingar; staðsetning, stærð, form, efni, gæði	Umsjón, viðhald	
		Áfanga- og áningarstaðir; staðsetning, tegund/ aðstaða, umfang, form, efni, gæði		
		Önnur almenningsrými		
		Skilti, merkingar		
	Fjaraskipti, netsamband			

